

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni števila in prazniki. — Inzerati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič vsta 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Knafljeva ulica št. 5, pritrilje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34

Postnina plačana v gotovini.

Panepovski kongres

Kakor smo že poročali, je bil v nedeljo otvorjen na Dunaju panepovski kongres, na katerem je zastopana pretežno večina evropskih in drugih držav. Kongresa se udeležuje celo ruski delegat Kerenski in tudi Amerika je poslala svoje zastopnike. Udeležujejo se ga mnogi odlični predstavniki evropskega kulturnega in političnega sveta. Ideja Panepove je združila zastopnike narodov, ki so se do včeraj stali v nasprotnem taboru. Strahotne preizkušnje svetovne vojne so rodile vedno večjo željo po pomirjenju duhov, po mirnem sodelovanju in sožitju vseh narodov in držav v prosih in napredku človeštva. Moderno življenje sili vedno bolj k skupnosti in mirnemu kontaktu v vseh panogah kulturnega, socialnega, gospodarskega in političnega življenja. Odstranitev tesnih mej in visokih barikad med posameznimi narodi, ustanovitev Panepove po vzoru ameriške, odnosno ruske unije, to je cilj, ki ga zasleduje panepovski pokret.

Ni dvoma, da danes vsak trezno misleč človek to stremenje iskreno pozdravlja. Zato je panepovski kongres, ki zaseda te dni na Dunaju dogodek, ki zasluži pozornost najširše javnosti. Nova grupacija evropskih držav v smislu panepovskega pokreta pomeni odstranitev vseh nesoglasij na političnem, gospodarskem in kulturnem polju, s čimer bi bila podana ob enem najboljša garancija trajnega mira in gospodarskega ter kulturnega okrevanja Evrope. Praktični cilji panepovskega pokreta obstajajo v odstranitvi notranjih meja in sicer potom organizacije panepovskega sistema razsodišč in garancij, ki bi onemogočali ponovitev grozne evropske vojne, v gospodarskem pogledu v odstranitvi carinskih in prometnih ovir, in v nacionalnem pogledu v odstranitvi narodnega hujšanja in zatiranja.

Iz tega vidika je treba panepovski pokret in dunajski kongres iskreno pozdraviti tem bolj, ker so vse dosedanje konference o sanaciji Evrope pokazale, da so duhovi še vedno razburjeni, da diplomati ne morejo najti formule, ki bi omogočala Evropi in evropskim narodom mirni razvoj.

Drugo vprašanje pa je, ali je upravičeno pričakovati nekaterih idealistov, da bo imel panepovski pokret uspeh. Dogodki prvih dni kongresa silijo k skeptičnemu presojanju. Treba je omeniti, da se kažejo na kongresu panepovskih pionirjev že prvi znaki nezaupanja in dvomov. Nemčija je že pred otvoritvijo kongresa spondirala teren, da bi si zasigurala odločilno vlogo v bodoči panepovski politiki. Temu vzgledu je sledila tudi Madžarska, ki pričakuje, kakor se da sklepati iz izjave njenega delegata Lukácsa, od panepovskega pokreta restitucijo nekdanje Madžarske. Vmešavanje političnih aspiracij v panepovski pokret je prvi moment, ki utegne igrati v razvoju bodoče Evrope odločilno vlogo. Poleg tega si naziranja posameznih delegatov nasprotujejo, kar je najboljši dokaz, da si niti najbolj navdušeni apostoli Panepove niso edini v tem, kakšna naj bi bila politična, zlasti pa dvomimo, da bi pod takimi razmerami struktura panepovske unije.

Skepsa morda ni umestna, vendar pa dvomimo, da bi pod takimi razmerami rodil kongres za evropske narode zaželjene uspehe. S tem pa seveda ni rečeno, da naše simpatije niso na strani pokreta samega, ki stremi za tako lepimi in visokimi cilji.

RUMUNSKA KRALJICA BO IGRALA V FILMU

— Pariz, 6. oktobra. Rumunska kraljica je prispela v spremstvu princa Nikole in princeze Ileana s posebnim vlakom na lyonski kolodvor. Tu je kraljevske goste pozdravil poddirektor protokola v zunanjem ministristvu ter zastopnik predsednika republike general Lasso. Kraljica ostane v Parizu osem dni, na kar odpotuje preko Cherbourga v Združene države.

— Newyork, 6. oktobra. Filmska družba v Los Angelesu je ponudila kraljici Mariji, soprogi rumunskega kralja, prvo vlogo v filmu, ki predstavlja Tolstojev roman »Vstajenje«. Po časopisnem poročilu je sprejela kraljica ponudbo pod pogojem, da bo honorar za njeno nastopanje izročena fondu za revno dečo.

ITALIJA IN EGIPT

— Rim, 6. oktobra. Egiptovski minister zunanjih poslov Abd - el Kalaš Darojd paša, ki je predvčerajšnjim prispel v Pariz, poseti koncem meseca Rim, kjer se sestane s predsednikom italijanske vlade. Na tem sestanku se bodo obravnavala vprašanja, ki se tičejo Italije in Egipta.

Daruite za sokolski Tabor!

Vesti o vladni krizi

Same kombinacije in ugibanja. — Izpremembe se pričakujejo s Tudi Nemci bi radi v vlado.

— Beograd, 6. oktobra. Tekom današnjega dopoldneva so parlamentarni klubi nadaljevali včeraj započete seje o novem političnem položaju. Povsod se opaža mrzlično pripravlanje na dogodke, ki se bodo odigrali še pred rednim zasedanjem Narodne skupščine dne 20. oktobra. Vodilni parlamentarci so prepričani, da je kriza vlade neizbežna in razpravljajo zato o položaju ter ugibajo glede kombinacij, ki se bodo pojavile. Skupščina se preloži na 12. oktobra. Radikalni poslanski klub se sestane 14. oktobra. Stepan Radić pa sklicuje sejo svojih poslancev na 8. okt. v Zagrebu. Radićevski krogi javljajo, da bo Stepan Radić 8. oktobra ponovno sprožil vprašanje dr. Nikičevega sodelovanja v vladi. Vprašanje dr. Nikičevega odstopa odnosno odstranitve iz vlade je bilo pred tednom odloženo radi prihoda češkoslovaških parlamentarcev.

V radikalnih vrstah se opaža v zadnjem času velika nevolja z Radićevim takozvano »literaturo«. Ta literatura zlasti neke nove Radićeve knjige in zvezki »Seljaške prosvete« predstavlja novo nevarnost za notranjo ureditev države, ker netižno na znan Radićev način plemensko mržnjo.

Sinoči je bil formalno ustanovljen enoten klub demokratske zajednice z Ljubo Davidovičem kot predsednikom in dr. Spa-

ho kot podpredsednikom. Sodi se, da bo ta skupina predlagala v slučaju, da bi bila konsultirana, sodelovanje s tistimi hrvatskimi skupinami, ki so za politiko sporazuma.

Politični krogi pričakujejo, da bodo najvažnejši dogodki nastopili s povratkom Nikole Pašića v Beograd. Radikalna stranka bo imela važne sestanke raznih svojih forumov, na katerih bo zavzela svoje definitivno stališče. Vsekakor se opaža v radikalnih krogih stremenje, naj bi stranka v bodoče ne podpirala Stepana Radića tako, da bi mogel Radić umetnim potom pojačati svoj vpliv med ljudstvom. Nemci se ponujajo vladi, trdeč, da je naša vlada zavzela napram Nemčiji novo prijateljsko stališče in da ni več povišala, da bi dvomili o njeni volji glede narodnih manjšin.

V predsedništvu vlade je bilo danes depoldne precej živahno. Ministrski predsednik Uzunović je najprvo sprejel predsednika Narodne skupščine, nato pa ministre Maksimovića, Simonovića, dr. Srskića, Vaso Jovanovića.

Za jutri dopoldne je sklicana seja ekonomske - finančne odbora v kabinetu ministra financ. Na dnevnem redu seje je: 1.) Montaža savskega mostu pri Šabcu. 2.) Ponudba Prve jugoslovenske tvornice vagonov in strojev d. d. v Beogradu in končno vprašanje oprostite bolgarskih železnice odplačevanja ležarine.

Klerikalci bi radi zlezli v vlado

Odmev dr. Korošcevega govora v Brežicah. — Dr. Korošec bi rad rešil SLS poloma z vstopom v vlado. — V Beogradu ga poslušajo g'uha ušesa.

— Beograd, 6. oktobra. Sele včeraj zvečer so politični krogi prestolice doznali vsebino govora, ki ga je imel vodja SLS dr. Korošec v nedeljo 3. oktobra v Brežicah. Dr. Korošecev govor tolmačijo politični krogi kot ponudbo za sodelovanje SLS v novi vladi. Dr. Korošec uvideva, da doživlja njegova stranka v Sloveniji udarec za udarcem in da na celi črti nazaduje. Prišaj SLS so skoro v vseh krajih demoralizirani. — Izgubljena bitka pri volitvah v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo je položaj SLS še poslabšala tako, da gre sedaj stranki za biti ali nebiti. Po drugi strani pa se pojavlja tudi v vodstvu stranke veliko nezadovoljstvo ter odpor proti nesposobni in trdoglavi politiki dr. Korošca. Nezadovoljni prvaki SLS se zbirajo

okoli poslancev dr. Vesenjaka in dr. Kulovca.

Ti spori so se poostriili v zadnjih dneh zlasti po nesrečnih volitvah v Trgovsko zbornico. Dr. Korošec bi rad sedaj rešil kolikor se še da rešiti. On računa, da bi mogel z vstopom v vlado olajšati položaj svoje stranke, navdahniti svoje pristase z novimi nadami, uvrstiti svoj osebni položaj ter zadovoljiti nezadovoljne poslance. Dr. Korošec se je zadnje dni potom posrednikov opetovano približeval merodajnim činiteljem radikalne stranke in sedanje vlade, kjer je pa povsod naletel, kakor se zatruje, na gluha ušesa. Kakor stoji stvari sedaj, je skoraj izključeno, da bi bila SLS, kljub temu, da oblihuje popolno kapitulacijo, kakor svojčas stranka Stepana Radića, sprejeta v vlado.

AFERA PRAŠKEGA POLICIJSKEGA INŠPEKTORJA

— Praha, 6. oktobra. Zadnje dni so listi poročali, da so voditelji češkoslovaškega fašistovskega pokreta dobili v roke spisek vseh oseb, ki so bile pod policijskim nadzorom. Med nadzorovanimi osebami se nahajajo ugledni voditelji češkoslovaškega nacionalističnega in fašistovskega pokreta. Oblasti so takoj uvedle strogo preiskavo ter dognale, da je bil spisek nadzorovanih oseb ukraden iz aktivke revirnega policijskega inšpektorja Tomaška. Tega so neki dar fašistovski prijatelji povabili v neko predmetno gostilno, kjer so ga opijali. Med tem so mu fašisti ukradli razne važne dokumente. Vsi ted je bil danes policijski inšpektor odstavljen.

Program sprejema češkoslovaških parlamentarcev v Zagrebu

— Zagreb, 6. oktobra. V kabinetu velikega župana se je vršila seja radi svečanega sprejema češkoslovaških parlamentarcev v Zagrebu. Seji so prisostvovali župan Heinzl, predstavniki vojaških oblasti, policije in delegati gospodarskih in kulturnih ustanov. Po daljšem razgovoru je bil določen sledeči sprejemni red: Češkoslovaški gostje dospo v Zagreb 8. oktobra ob 7. uri zvečer. Na glavnem kolodvoru jih bodo sprejeli narodni poslanci, veliki župan zagrebske oblasti, župan, predstavniki vojaških, gospodarskih in kulturnih organizacij ter češkoslovaška organizacija. Pri prihodu bo zasvitala vojaška godba češkoslovaško in našo himno. Gostje bodo nastanjeni v hotelu »Esplanada«. Ob 8. zvečer se vrši slavnostna predstava opere »Carska nevesta« Rimskega Korsakova. Gostje bodo prisostvovali samo prvemu dejanju. Ob pol 10. bo banket v hotelu »Esplanada«. 9. oktobra ob 10. zahtek v hotelu »Esplanada«, nato ogled mesta ter poset v Trgovski in obrtni zbornici. Češkoslovaški parlamentar-

ci si bodo ogledali tudi ostale kulturne znamenitosti Zagreba. Ob pol 2. kosilo v mestni kleti, ob 5. čajanka, ki jo priredi arhitekt Heinzl v palači baronice Buratti. Ob 9. zvečer odhod gostov v Split.

— Beograd, 6. oktobra. Danes so češkoslovaški parlamentarci odpotovali v notranjost Srbije. Posebno svečani bodo sprejemi dragin čeških zastopnikov v Nišu in Skoplju.

Radić napada Pucija

Izpad proti češkoslovaškim parlamentarcem.

— Zagreb, 6. oktobra. Današnji »Dom« napada v političnih beležkah ministra Pucija, kateremu očita, da ni v zadostni meri poskrbel za pomoč poplavljenim krajem. Kar je minister Pucelj predlagal, ne zadoštuje. Svoj čas, ko so nesreče zadele Baško, je obiskal tamošnje poplavljenе kraje štirikrat, kar je čisto v redu. Pozneje so se vremenske katastrofe ponovile tudi v Sloveniji in na Hrvatskem. To pot pa minister Pucelj ni obiskal poplavljenih krajev, dasi se vozi mimo Zagreba skoro vsak teden na svoj dom v Slovenijo.

V drugi beležki napada Stepan Radić odbor za sprejem češkoslovaških parlamentarcev. Odbor je izgubljal čas z raznimi predpisi glede finih oblačil in banketov, pozabil pa je na bistvene stvari. Razen Klofačevega govora so vsi ostali govorniki mlatili prazno slamo. Nikjer ni bilo najti širših vidikov evropskih in človeških idej. Neki govorniki so govorili samo o srbskem junstvu, predsednik Narodne skupščine pa je pozabil omeniti potrebe seljaškega naroda in njegovega stremljenja.

V nadaljni beležki napada Stepan Radić odbor, ki namerava postaviti hrvatskemu kralju Tomislavu spomenik pred zagrebskim glavnim kolodvorom na trgu št. 1. Bolje bi bilo, da se ta odbor briga za poplavljenice in za siromašni ter nepismeni narod, parad pa je bilo že itak dovolj.

Audijenca zunanjega ministra dr. Ninčiča

Povratak dr. Ninčiča. — Poročilo kralju o razgovorih s francoskimi državniki.

— Trst, 6. oktobra. Včeraj ob 14. je prispel semkaj z milanskim brzovlakom jugoslovenski zunanji minister dr. Momčilo Ninčič v spremstvu soproge, otrok, guvernante in svojega kabinetnega šefa Vučkovića. Na postaji sta ga pozdravila tržaški prefekt in jugoslovenski konzul Savič s celokupnim konzularnim osebjem. Dr. Ninčič se je odpeljal v prostore jugoslovenskega konzulata, kjer mu je bila prirejena čajanka, nato pa si je s soprogo in otroci ogledal Trst. Ob 18. zvečer je odpotoval z dunajskim brzovlakom preko Gorice in Podbrda na Bled.

— Bled, 6. oktobra. Sinoči ob 20. je prispel na Bled zunanji minister Ninčič. Spremlja ga soproga z otroki in njegov kabinetni šef Vučkovič se je

odpeljal v zanj rezervirane prostore v hotelu »Toplice«.

Danes dopoldne je zunanji minister dr. Ninčič ob 8. odšel na dvor, kjer je bil sprejet v enourni audijenci. Poročal je kralju o svojih razgovorih v Parizu s francoskimi državniki ter o pogodbi, ki je bila podpisana med Jugoslavijo in Francijo.

Ob 9. se je odpeljal kralj v spremstvu na Bledu in v Bohinju se mudečih princev na dvorni lov v Krmi.

V gradiču »Suvobore« se vrše zadnje priprave za odhod kraljevskega doma v Beograd. Kralj odpotuje s svojim dvornim vozom danes zvečer. S kraljem se vrača tudi zunanji minister dr. Ninčič, dočim ostane njegova rodbina še 8 do 10 dni na Bledu.

Novi Pašičeve izjave

Pašić se izmika. — Uzunović zasluži zaupanje. — Vprašanje radikalne stranke bo rešeno na kongresu.

— Beograd, 6. oktobra. Današnja »Politika« prinaša razgovor svojega poročevalca z Nikolo Pašičem v Cavatu. Za poročevalcem V. M. se skriva znani zaupnik Uzunovičeve vlade. »Politika« trdi, da se je Nikola Pašić jezil na novine, ki so objavile njegov razgovor z državnim podtajnikom Suvakovičem. Pašić želi, da se demantirajo skoro vse vesti tega poročila, osobito vest, da bi bil govoril o Svetozarju Pribičeviću. Novinarji skoro gotovo niso razumeli Suvakovića in so objavili netočne izjave. Položaj je tak, da bi Pašić ne mogel podati takih izjav.

V nadaljnjem svojem razgovoru se je Pašić zelo lepo izražal o Uzunoviču. Samo ljudje, ki ne poznajo v ka-

ko težkem položaju je Nikola Uzunović pomladi sestavljal svojo vlado, lahko kritizirajo povsem neupravičeno njegovo delo. Uzunović je dober in dosleden radikal ter zasluži zato popolno zaupanje.

Nato je poročevalec »Politike« vprašal Pašića ali je res, da bi mogel samo on vzpostaviti red ter enotnost narodno-radikalne stranke. Pašić je odvrnil, da nima ničesar popravljati. Ako so se pojavila nesoglasja, so tu strankini forumi in instance. Sicer pa bo Nikola Pašić v kratkem sklical kongres radikalne stranke, na katerem se bodo obravnavala ne samo načelna in programatična vprašanja, nego tudi personalna.

PRETEČA KRIZA V FRANCII

— Pariz, 6. oktobra. V finančni komisiji parlamenta so se pojavila večja nasprotja. Vsi nesoglasja z večino je podpredsednik komisije poslanec Deyris demisioniral. V svojem demisijskem pismu izjavlja, da je smatral za svojo lojalno dolžnost napram poslancem večine, da je odstopil in da si na ta način večina izvoli novega generalnega poročevalca. Sodi se, da bo v doglednem času vprašanje washingtonske pogodbe, ki urela kot znano francoske dolgovne napram Združenim državam, izzvalo težko notranjepolitično krizo v Franciji.

KONFERENCA AMERIŠKIH DOLŽNIKOV

— Pariz, 6. oktobra. »Temps« poroča iz Washingtona, da se v ameriških uradnih krogih opaža akcija za sklicanje mednarodne finančne konference. Prihodnji teden se vrši v Beli hiši v Washingtonu sestanek poslanikov vseh evropskih držav, da poročajo ameriškemu tajniku državne zakladnice Mellonu o finančnem položaju svojih držav. Verjetno je, da bo na to ameriška vlada pokrenila vprašanje mednarodne konference v Washingtonu, na kateri bi sodelovali zunanji in finančni ministri tistih evropskih držav, ki so dolžnice Amerike. Na tej konferenci bi se poleg vprašanja medzaveznih vojnih dolgov obravnavalo tudi vprašanje reparacij.

ZOPET VREMENSKA KATASTROFA

— Newyork, 5. oktobra. Nad srednjimi in zapadnimi pokrajinami Združenih držav so v zadnjih dneh divjali strahoviti viharji. Voda in nalivi so povzročili velikansko škodo. V poplavljenih pokrajinah patrolirajo vojaške patrulje, da preprečijo tatvine. Vse železniški promet je prekinjen. Število človeških žrtve se ni znano.

Pangalosova korupcija

Atene, 5. oktobra r. V Atenah so prišli na sled ogromnim korupcijskim škandalom izza Pangalosove vlade. Sam Pangalos je baje z atensko tekstilno tvrdko Kyrkiniz sklenil pogodbo za preskrbo volaštva z obleke, po kolji bi imela država 80 milijonov drahem izgube na leto. Ker je pogodba sklenjena na 10 let, bi bila država oškodovana za približno pol milijarde dinarjev. Družba je že prejela vnaprej 91 milijonov drahem. Kyrkiniz, ki je sklenil z državo to pogodbo, je največji grški industrijalec, ki je osnoval tudi list »Proinos Tilegraphos« z namenom podpirati Pangalosov režim. Proti tvrdki je uvedena preiskava.

Bombni atentat na italijanski list v Ameriki

Newyork, 5. oktobra. o. Podravnatelj lista »Giornale Italo-Americana« je bil pozvan od neznane osebe k telefonu, kjer mu je bilo sporočeno, da je v poslopju omenjenega lista položena bomba, ki naj bi ga porušila. Podravnatelj je takoj odšel na naznačeno mesto, kjer je v resnici našel bombno. Vžgalna vrvi je že gorela. Prišel je v zadnjem hipu ter preprečil katastrofo. To je že drugi poskus atentata na italijanski list v Ameriki. Prvi se je izvršil l. 1920.

Borzna poročila.

2 in polodst. drž. renta za vojno škodo denar 305, blago —, 70dst. invest. pos. iz l. 1921 denar 71, blago 72, Celjska posojilnica d. d. 193, 196, Ljubljanska kreditna banka 155, Merkantila banka 93, 97, Prva hrvatska štedionica 865, 868, Kreditni zavod 465, 175, Strojne tovar. in livarne —, 110, Združene papirnice 102, —, Slavbna družba d. d. Ljubljana 55, 65, Sešir d. d. 103, 104, 104, 4 in pol odst. kom. zad. dež. banke 20, 22, 4 in pol odst. zast. l. kr. dež. banke 20, 22.

Lesni trg. Bukova drva suha, zdrava metrska z 10—15 odst. okroglice po vag. meja dva vag. 21, 22, 21, remejni smreka, jelka, l. II, III. monte, obrobki od 38-38, 48-68, 53-73, 58-78 od 3—6 m, fr. v. m. 5 vag. 550, 570, 550, trami merkantilni 3-4 in 4-4, 6 in 7 m fco. vag. nakl. p. 1 vag. 255, 255, 256, trami merkantilni od 3-3-6-7, od 4—12 m po kupčevi noti, po vag. meja 6 vag 310, 320, 310.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize. Amsterdam 22.64, 22.70. Wien 796.50, 799.50, Berlin 13.46, 13.49, Italija 212.75, 214.75, London 274.40, 275.20, Newyork 56.353, 56.553, Paris 164.—, 166.—, Praga 167.35, 168.15, Curih 10.9275, 10.9575.

Valute. Italija 210.—, 212.—, Newyork 53.75, 55.95.

Efekt. 70dst. invest. pos. 1921 71 in pol — 72, 2 in polodst. drž. rente za ratno škodo 305—308, Ljubljanska kreditna 155, Ir. eskomptna banka 100—101, Kreditna banka Zagreb 100 — 101, Hipot. banka 55—56.3, Jugobanka 92—92.5, Praštedionica 867 in p. — 870, Eksploatacija 5—7.5, Drava d. d. O. — 280, Sečerana Osijek 375—385, Gutma 240—260, Slaveks 115, Slavonija 31 in pol 32, Trboveljska 295—310, Union parom 295 — 300, Vevče 102, Agraria 42 in pol 43.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.14, Pariz 14.85, London 25.11625, Newyork 517.75, Milan 19.0, Praga 15.325, Dunaj 73.025.

Trst: Beograd 46.80—47, Pariz 75.25, 75.75, London 78.50—129, Newyork 26.45—26.60, Praga 78.25 — 78.75, Curih 511—514, Dunaj 378—376.

Panevropski pokret na pohodu

Otvoritev kongresa na Dunaju. — Prvi dvomi o uspehu panevropskega pokreta. — Z načelne izjave delegatov

Prvo zasedanje panevropske unije na Dunaju je postalo znamenit dogodek osobito s tem, da je hotela Nemčija zavzeti v panevropskem pokretu vodilno mesto. Nakaži, ki gre za tem, da dobi Nemčija na evropskem kontinentu premoč, zbuja pri drugih narodih že davno dvome o uspehu panevropskega pokreta. Vojda tega pokreta, grof Coudenhove-Kalergi, je imel še v soboto dovolj poguma, da je odklonil predlog, naj bi se panevropski kongres izjavil za združitev Avstrije z Nemčijo. Razprave na kongresu so vedno bolj pod vplivom Nemčije. Značilno je, da se Italija doslej sploh ne udeležuje panevropskega pokreta.

O nedeljski otvoritvi kongresa je treba še omeniti, da je obešena v veliki dvorani koncertnega doma, kjer zborujejo delegati, slika avtorja »Večnega mira«. Immanuel Kant. Okrog Kanta so slike drugih apostolov panevropske ideje: St. Pierre, Mazzini, Napoleon, Nietzsche in Viktor Hugo. Dvorana je okrašena z zastavami vseh držav, ki so poslale zastopnike na kongres. Po otvoritvi kongresa je bila izobešena ogromna panevropska zastava, modra svinčena zastava s solncem v sredini, iz katerega se širi 28 žarkov, ki pomenijo 28 evropskih narodov.

Po otvoritvenem govoru dr. Seipla je povzel besedo predsednik nemškega parlamenta Paul Löbe, ki je nagovoril delegate z značilnim nazivom: Evropani. Panevropski pokret je označil za edini izhod iz sedanje položaja v Evropi. Panevropski pokret ni naperjen proti nikomur, torej niti proti Društvu narodov. Za njim so pozdravili kongres zastopniki vseh narodov. Dočim je francoski delegat Dela Is naglašal, da je vsa francoska javnost miroljubna, in dočim je angleški delegat Watts navdušeno pozdravil panevropsko idejo, je zadržal madžarski delegat Lukacs v politiko in naglašal, da mora Panevropa pripraviti teren za revizijo mirovnih pogodb. Podpredsednik kongresa, grški delegat Politis, je odločno odklonil Lukacsovo zahtevo in izjavil, da Panevropa ne vodi nobene politike. Prosil je govornike, naj se bodoče ne dotikajo teh kočljivih problemov.

Zelo zanimiv je bil tudi pozdravni govor znanega ruskega revolucionarja Kerenskoga, ki svoje udeležbe na kongresu ni prijavil. Kerenski je med drugim izjavil, da je povojni gospodarski, socialni in politični položaj sveta tak, da je treba ustanoviti zedinjene države.

ve zapadne Evrope. Ameriški delegat F. Hallen je izjavil, da se govori o ustanovitvi zedinjenih evropskih držav že v znanih Wilsonovih člankih. V zaključnem govoru je Coudenhove-Kalergi izjavil, da pomeni Panevropa vojno napoved skrajnemu egoizmu narodov in poedincev z ene strani, z druge pa oznanje miru vsem narodom in ljudem, ki so dobre volje.

Na nedeljskem večernem zborovanju je bivši madžarski minister doktor Gratz izjavil, da je treba najprej priznati enakopravnost vseh držav in še potem bo mogoče praktično govoriti o panevropski zvezi. Dr. Rudolf Goldscheid (Dunaj) je govoril o neznosnih razmerah v Evropi. Po političnem Locarno je Evropi nujno potreben gospodarski Locarno. Slavnj poljski violinist Bronislav Huberman, ki je navdušen pristaša panevropskega pokreta, je v obširnem govoru naglašal, da mora biti Panevropa organsko ustanovljena in da poedini problemi ne smejo priti v razpravo ločeno. Carinska unija je brez istočasne politične unije nemogoča. Nemški poslanec dr. Mittelmann je v svojem govoru omenjal, da je Evropa vojno izgubila in da mora v lastnem interesu vsako bodočo krvoprelitje preprečiti. Narodnim manjšinam je treba zagotoviti enake pravice, kakor jih imajo drugi narodi, in sicer ne samo na papirju, marveč tudi v praksi.

V ponedeljek dopoldne je bilo otvorjeno gospodarsko zborovanje panevropskega kongresa, in sicer s predavanjem Francoza Dela Is o panevropski gospodarski uniji. Referent prihaja v svojem predavanju do prepričanja, da bi se dala Panevropa organizirati po vzorcu ameriške, angleške ali ruske gospodarske federacije. S tem bi dobil vsak narod ogromno tržišče z 250 mil. odjemalcev. Treba je ustanoviti evropsko gospodarsko unijo, ki bi se pridružila velikim unijam Amerike, Anglije, Rusije in Azije. Tajni svetnik Julius Wolff iz Berlina je opozarjal na delovanje srednjeevropskih gospodarskih organizacij in soglašal s sklicanjem evropske carinske in trgovske konference. Dokazoval je možnost mednarodnega žira, mednarodne novčnice in evropske banke. Kornel Stodola iz Bratislave je govoril o mednarodnem pomenu Dunaja za gospodarsko zvezo srednje in jugovzhodne Evrope, na kar je bilo zborovanje zaključeno.

Dogodki križem Jugoslavije

Pojedina brez gostov. — On pred oltar, ona v smrt. — Nepredvidnost ali zločin? — Tragična smrt dveh vojakov.

Zagrebska policija je včeraj aretirala na ovadbo nekega hotelirja v Vinkovcih 26letnega kuharja Vendla Jul. Langa, doma iz Sombora. Langu, ki je sicer spreten kuhar, nič kaj ne diši kuhinjsko delo in raje sedi za dobro obloženo mizo in se sam masti z dobrotami in sladkosti dobre kuhinje. Kot strokovnjak že-ve, kaj je dobro in kaj ne. Na svetu je že taka navada, da si lahko take dobrote privoščijo samo oni, ki ima kaj pod palcem. Tega pa Lang ni imel, ker je bil že delj časa brez posla. Znal pa si je na drug način pomagati.

Pred 14 dnevi je prišel v Vinkovce ter se nastanil v tamošnjem hotelu. Živel je zelo udobno in nastopal kot kak dobro situiran trgovec ali industrijalec. Za plačilo se ni dosti zmenil in če ga je natak nadlegoval, ga je osorno zavrnil, češ počakajte, da odidem. Bom že pri odhodu poravnal ves račun, ki je itak malenkost za ljudi, kakor sem jaz. In tako je živel celih 14 dni prav udobno in razkošno. Račun je seveda naraščal od dne do dne, »dobro« gost pa ni kazal nobene volje, da bi ga poravnal. Končno ga je lastnik hotela taktno, a energično opomnil, da ne vidi rad predolgo neplačanih računov in da bi mu bilo prav ljubo, ako bi gospod hotel dosedanj račun, ki znaša nekaj nad

2000 Din, poravnati. Tu bi Lang kajpada prišel v hudo zadrego. Toda tekoma 14 dni, ko je živel na hotelirjev račun, si je tudi že za ta slučaj napravil načrt. Prijazno se je pogovoril s hotelirjem in mu smeje zatrjeval, naj se nikar ne boji. Hotelirju je res že postala stvar nerodna in skoraj je že obžaloval, da je imel o svojem najboljšem gostu tako nečedne misli. Lang je končno pokazal hotelirju neko pismo in mu sporočil, da prispe danes v Vinkovce njegova družba, s katero potuje on po svetu in da se bo nastanila v tem hotelu. Hotelir naj vse pripravi in naj nikar ne pozabi pripraviti tudi pošteno večerjo za 12 oseb. Hotelir je vesel do bre kupčije naročilo vestno in točno izvršil. Zvečer je stala po vseh pravilih opremljena in ozaljšana miza pripravljena in v kuhinji se je tudi že vse cvrilo in peklo. Vse je bilo pripravljeno, toda gostov ni bilo od nikoder. Ko je hotelir končno iskal naročnika, je na svoje presenečenje spoznal, da jo je tudi ta pobrisal in ga pošteno potegnil. Seveda je tekel takoj na policijo in stvar prijavil.

Langa je zagrebska policija že naslednjega dne prišla. Pri zaslišanju je odkrito izjavil, da si ni vedel drugače pomagati in je zato naročil večerjo za 12 oseb, da bi izgledala stvar bolj ver-

jetna. Policija ga ima na sumu, da je izvršil v zadnjem času več takih golufij in da je on tudi tisti »gledališki ravnatelj«, ki je nedavno potegnil Komunistične z dubrovniško opero.

Mlada Milica je prišla iz Ključa v Sarajeva. Beda v domači hiši jo je gnala v svet za kruhom in zaslužkom. Našla je mesto služkinje in počasi se je privadila mestnemu življenju, izprehodom po mestnih nasadih in okolici. Nekoč se je spoznala z nekim mladim stražnikom okrogne sodišča in v mladih srcih je vzplamtel ljubezen. Oba sta sanjala o sreči in lepši bodočnosti, ne meneč se za svet in njegove težave.

Toda ljubezen je nepreračunljiva. Mlada Jusuf se je kmalu naveličal za ljubljeno Milico in si izbral drugo dekle. Milica sprva o tem ni nič vedela, toda čutila je, kako je postajala Jusufova ljubezen vedno hladnejša. Vedno redkeje je prihajal na sestanke in končno ga sploh ni več bilo. Po par tednih ga je zopet srečala in ga jokaje prosila pojasnila. On ji je hladno odgovoril, da je ne ljubi več ter da se v kratkem poroči z drugo. Milica je uvidela, da je njena sreča uničena in v obup je sklenila končati mlado življenje. Na dan poroke je pričakovala mladi par pred cerkvijo, da se prepriča, da je res vsaka nada zama. Ko je videla svojo nekdanjega zaročenca prihajati iz cerkve ob strani mlade žene, je odhitela v lekarno in kupila izlozila, da se zastrupi. Slučajno pa jo je opazoval neki detektiv, ki jo je poznal in vedel, kaj ji teži srce. V usodnem trenutku je stopil k njej in ji odvzel strup ter jo odpeljal na stražnico, kjer so jo počutili, da se bo gotovo tudi še za njo našel fant, ki ji bo ozdravil ranjeno srce.

V Vrabčah, lepem vinogradu, ki leži ne daleč od Zagreba, je ustrelil v nedeljo paznik Mirko Hrlič, zaposlen v vinogradu tvorničarja Rabusa, dva vojaka, ki sta trgala grozdje. V nedeljo popoldne sta se izprehajala 21letni Mihajlo Drlija iz Orlove pri Prijedoru in Jusuf Bukva iz Holujana pri Vrbogradu v Vrabčah. Sedla sta na travnik in zobala grozdje, ki sta ga natrgala v Rabusovem vinogradu. Nenadoma se je pojavil paznik Hrlič. Kaj se je nato dogodilo, ne ve nihče. Hrlič, ki se je sam javil orožnikom, je izpovedal, da je v vinograd udrl šest vojakov in ko se jim je približal, so štirje pobegnili, dva pa sta ostala. Oba vojaka sta mu začela groziti in eden je segel po orožju. V strahu in silobranu je pograbil Hrlič dvocevko in ustrelil. Na kraj tragičnega dogodka je kasneje odšla vojaška patrulja, ki je našla Drlija že mrtvega. O drugem vojaku ni bilo sledu. Šele zvečer so našli Bukvo v mlaki krvi. Prepeljali so ga takoj v vojaško bolnico na Kuniščaku, kjer pa je umrl, ne da bi se zavedel.

Hrlič je bil v ponedeljek popoldne izročen državnemu pravništvu. Zanimiva je izpoved priče Ljubiča, ki je izjavil, da je videl, kako je Hrlič mrtvega vojaku Drlija izvelkel bajonet iz nožnice in ga položil poleg trupla, očitno z namenom, da bi podprel trtjeve, da ga je vojak napadel in da je tako ravnal v silobranu. Gotovo je, da je paznik ravnal skrajno nepredvidno. — Trupli obeh nesrečnih vojakov sta bili včeraj v bolnici obducirani, da se ugotovi vzrok smrti.

Gospodom za jesen

n zimo treba elegantne, moderne suknje ali raglana. — Tvrda Fran Lukič, Predškofija 19, ima nedvomno na bogatejšo zalogo sukenj in raglanov na novejši mode

Seznam najdenih predmetov

Policijsko ravnanje v Ljubljani objavlja seznam predmetov, ki so bili najdeni za časa katastrofalne poplave v območju ljubljanskega policijskega ravnanstva. Vsa pojava daje interesom policijsko ravnanje. Najdeni so bili sledeči predmeti: 1 sod, prostornina 250 litrov; 1 sod, prostornina 150 litrov; 8 kom. po 4 m dolgih smrekovih desk; 2 komada po 4 m dolgih lestev; 2 koriti za krmljenje živine; 5 m³ bukovih drv; 1 zaboj za pivo pivovarne Union; 1 škaf; 1 čeber za perilo; 1 vrata iz žice, 1 vrata od drvarnice, 1 vrata od ograje, 3 hrastovi stebri, 1 laja za prevažanje gnojnice, 22 raznih plohov, 283 raznih hlobov in tramov, 1 do 4 m dolga ograja, 1 lesena stolica, 2 deski od voza, 1 truga za mvažanje praševce, 200 fižolovih prekeci, 1 truga za krmljenje konj, 1 samokolnica, 1 lopata, 1 gnojne vile, 1 mizni pokrov, 1 perlinik, 1 lesena vrata, 1 vinski sod, prostornina 300 litrov, 1 stara kadi, 3 m³ raznovrstnih desk, 1 hrastov škaf, 1 tesarska sekira, 12 hrastovih plohov, 1 nova ročna žaga, 1 velik nahrbtni koš, 3 zavoji papirja, 30 hrastovih tramov in hlobov, 1 kadi, 1 sod za žganjekuho, 80 raznih tramov, 50 raznih stebričkov, več jevševih in brezovih debel, 1 sod, prostornina 614 litrov, več raznih desk, deščic, hlobov, plohov in tramov različne dolžine, nekaj mostnic in delov raznih mostov.

Velika uganka

ugodnega nakupa je rešena, ako si ogledate ravnanje došlo bogato izbiro najfinjšega angleškega in češkega blaga za moške obleke in površnike, raglane itd po najnižjih cenah.

Josip Ivandić, Ljubljana

Miklošičeva cesta 4 125-T

Sport

Nacionalni miting ASK Primorja

Na igrišču ASK Primorja na Dunajski cesti se je vršil v nedeljo nacionalni miting Primorja, katerega so se poleg domačih atletov udeležili še Spahič in Gašper od Aska, Jakopič (Haški) in Kumer (Maraton). Primorje je nastopilo brez svojih glavnih favoritov dr. Perparja in Valtricha. Rezultati tekmovalni so bili sledeči:

TEK 100 m (6 tek.): 1. Spahič (Ask) 11.4 sek., 2. Močan, 3. Weibl (oba Primorje). TEK 400 m (3 tek.): 1. Močan (Pr.) 54.2 sek., 2. Omerza (Ilirj.), 3. Arhar (Pr.). TEK 1000 m (4 tek.): 1. Omerza (Ilirj.) 2:51.4 min., 2. Arhar, 3. Trpin (oba Pr.). TEK 5000 m (4 tek.): 1. Slapničar 17:16 min., 2. Zorja (oba Pr.), 3. Kumer (Maraton).

SKOK V DALJAVO Z ZALETOM (6 tek.): 1. Spahič (Ask) 6.52 m, 2. Omladič 5.58 m, 3. Weibl 5.53 m (oba Pr.). SKOK V VIŠINO Z ZALETOM (4 tek.): 1. Jakupič (Haški) 1.70 m, 2. Medica 1.55 m, 3. Cimperman 1.50 m (oba Pr.).

TROSKOK (4 tek.): 1. Jakupič (H.) 12.825 m, 2. Cimperman 11.70 m, 3. Corradi 11.105 m (oba Pr.). MET DISKA (3 tek.): 1. Gašpar 54.51 m, 2. Spahič 38.505 m (oba Ask), 3. Slamič H. (Pr.) 38.825 m. MET KLADIVA (2 tek.): 1. Gašpar (Ask) 31.395 m, 2. Slamič H. (Pr.) 27.195 m.

ASK Primorje : SK Ilirija

Na igrišču ASK Primorja se vrši v nedeljo, to je 10. oktobra nogometna tekma med našima največjima nogometnima rivalima ASK Primorjem in SK Ilirijo. Tekma bo kolikor toliko odločila o vprašanju prvenstva Slovenije za leto 1926 — 1927, in zato je pač pričakovati najostrejšo borbo za točke. Šanse obeh klubov so si približno enake. Primorje razpolaga trenutno z boljšim in vigranejšim napadom, zato pa se zdi Ilirija trša v ožji obrambi. Primorje, ki je zaporedoma sedaj že dvakrat porazil Ilirijo v razmerju 1 : 0, bo skušalo tudi to pot izvoziti zmago, nasprotno pa bo Ilirija zastavila vse eile, da rehabilitira ta poraza in eventualno dokáže, da zaslužen nosi naslov prvaka Slovenije. Za ljubljanski »derby« vlad izredno zanimanje in je zato pričakovati ogromnega obiska. Dopoldne se srečata rezervi obeh moštvev.

Chicago: Sparta (Praga) — All Stars 1 : 0 (1 : 0).

Medmestna rokoborba tekma Maribor — Ljubljana. Začetek novembra se bo vršila medmestna rokoborba tekma Ljubljana — Maribor. Ljubljanski rokoborci so pri letošnjem državnem tekmovanju dosegli lepe rezultate, pa tudi Mariborčani imajo par izvrstnih borcev, tako da bo ta tekma vsekar zanimiva. Rokoborba sekeja ma-

riborskega TSK Merkurja, ki najbolj goji to sportno panogo, se že pridno pripravljata na to srečanje. Training vodi znani mariborski borec g. Arzenšek, ki bo tudi sam nastopil v mariborski vrsti. Podrobneje bomo še pravočasno poročali.

MODNE NOGAVICE

višene, volnene, fine mace in volnene serije itd. — Nške cene, ve ik izbira samo

„Pri nizki ceni“ GN. ZARGI

Ljubljana, Sv. Petra cesta 8 2814

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: sredo 6. oktobra 1926; katoličani: Bruno; pravoslavni: 28. septembra, Zareče Jov. Krst. mušimani: 28. rebi-ul-evela 1345; židje: 28. tišri 5687.

Jutri: četrtek 7. oktobra 1926; katoličani: Justina; pravoslavni: 24. septembra, Simon i Tekla; mušimani: 29. rebi-ul-evela 1345; židje: 29. tišri 5687.

DANAŠNJE RRREDITVE

Kino Matica: »Ničevot. Ljubljanski dvor: »Salon Madame Kempe. Kino Ideal: »Cirkus Pat in Patachon«.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Bohine, Rimska cesta; Levstek, Resljeva cesta.

Jutri: Piccoli, Dunajska cesta; Bakarič, Karlovska cesta.

Solnce zaide danes ob 17.33, vzide jutri ob 6.04 in zaide ob 17.81.
Mesec zaide danes ob 17.49, vzide jutri ob 6.15 in zaide ob 18.11.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

Torek, 5. oktobra: Zaprti.
Sreda, 6. oktobra: Dr. Knock ali Triumf medicine. Satirična komedija. Premijera. Red E.

Četrtek, 7. oktobra: Hlapci. Red C.

Petek, 9. oktobra: Drugi breg. Drama. Izv.

Opera.

Začetek ob pol 20. zvečer.

Petek, 8. oktobra: Otello. Premijera. Izv.

— Tenorist g. Mirko Jelačin, gost v naši operi. V nedeljo dne 10. t. m. ob pol osmih zvečer se poje v naši operi Smetanova »Prodana nevesta«, v kateri poje vlogo Janka Ljubljancan tenorist g. Mirko Jelačin. Opera sama je nanovo inscenirana v režiji g. Knitla. Predstava se vrši kot izven ter je začetek ob pol 8. zvečer. Predprodaja vstopnic v operi.

— Danes v četrtek 7. oktobra je v dramati prva repriza Cankarjeve drame »Hlapci«, ki je pri prvi letošnji vzporeditvi v režiji g. Skrbinška tako izvrstno uspešna. Zasedba ista kakor pri prvi predstavi. Predstava se vrši za abonente reda E.

— Prihodnja dramska premijera se vrši kot izven predstava v soboto dne 9. t. m. in sicer se vzporedi najboljšo delo češkega dramatika Hilberta »Drugi breg«, ki je imelo v Pragi naravnost kolosalen uspeh. Vsebinska drama se naslanja na politično ozadje, odigrava se tragedija med očetom in sinom. Očeta igra v Ljubljani g. Levar, v vlogi sina pa nastopi prvič v eni glavnih vlog na našem dramskem odru g. Jan. Režijo vodi g. Skrbinšek.

— Za otvoritveno predstavo sezone 1926-27 v ljubljanski operi je našel naš operni ansambel znamenito Verdijevo opero »Otello«. Delo je pod vodstvom kapelnika Neffata popolnoma nanovo naštrnjeno, insceniral pa je opero višji režiser gospod Zdenko Knitl tudi s popolnoma novimi dekoracijami, katere je izdelal mojster g. Vlacav Skrušny. Posamezne vloge v tej operi so sledeče zasedene: vloga zamorca Otella poje g. Knitl. Njegovo ženo Desdemono bodeta pel menjaie ga. Lovčeta in ga. Žaludova. Poročnika Jaga poje g. Holodkov, poslanca beneške republike Ludovika g. Rumpelj, Emilijo, Jagovo ženo, gldica. Potučkova, Roderiga, beneškega plemiča g. Mohorič, stotnika Cassio menjaie g. Banovec in Kovač, Montana gospod Janko, oziroma g. Mitrovič. Glasnik je g. Perko. Premijera te opere se vrši v petek dne 8. t. m. ob pol 8. zvečer v opernem gledališču in sicer kot izven predstava.

— O, da so tvoje besede resnične!

— Veruj mi, dragi Noisy, da drugače biti ne more. V ostalem pa je že pozno, oziroma zgodaj, ker sva že v jutru, in je dobro, da se obrneva domov. V nekaj urah, ko posijejo prvi solnčni žarki, se vrneva in bova nadaljevala započeto delo.

— Mene je že groza te neprestane tajnistvenosti in večnih zagonetk.

— Ne, prijatelji, motiš se! Tajnistvenost je v bistvu le ena in ena je zagonetka, toda razodeva se nam pod različnimi podobami. In zakon narave je tak, da se slednjič mora razglati sleherni skrivnost. Dokaz: tebi se zdi, da se skrivnost izmika — v resnici nama še nikdar ni bila tako blizu; da se problem od dne do dne bolj komplicira — pa se nasprotno bolj in bolj jasni. Ne razumeš?... Vrniva se domov, jutri pa hočeva nadaljevati s poizvedbami v morgatskih jamah!

VITEZ Z ŽELEZNO ROKO

(Götz von Berlichingen)
Monumentalno filmsko delo.
Isti igralci kot v vefilimu »Carlos in Elizabeta«.

PRIDEI PRIDEI

Maurice Boue:

25

Skrivnost „Črne žene“

Roman.

Sledovi korakov so se v bližini hiše jedva vidno odražali iz tal in Morlon je že skoro začel obupaviti nad uspešnostjo svojega podvzeta. Toda narkrat, bilo je baš za neko hišo, zagleda v blatu odtis majhne ženske noge. Koraki so sprva vodili v smer proti pristanišču, tedaj pa so se počevno obrnili naravnost proti morgatskim jamam. Morlon jih je, sklonjen k tlom, pazljivo zasledoval.

— Glej, glej, je zamrmral od časa, govoreč bolj sebi kakor Noisyju, tu so pa naenkrat štirje odtisi čevljev, in moških povrhu. Hugeta se je nahajala v družbi dveh neznancev, ki sta jo spremljala z leve in desne. Hajdimo dalje, da vidimo, kam nas to zasledovanje dovede.

Sledovi so ves čas vodili proti jamam. Naenkrat Morlon obstoji.

— Kaj je, vpraša Noisy.

— Sledovi Hugetinih stopinj so izgubili!

Noisyjevo lice preletj nasmeih.

— Aha, vrnila se je!

— Nemogoče, prijatelji. Če bi se bila vrnila, bi morala najti sledove njenih stopinj v obratni smeri.

— Prav imaš.

— In še nekaj. Ali vidiš, da so na mestu, kjer so sledovi ženske noge izginili, tla poptetana in so odtisi moških čevljev še številnejši kakor prej?

— Vidim. In kaj sklepaš iz tega?

— Skleпам, da je Hugeta do tod šla prostovoljno, iz lastnega nagiba, tu pa se je naenkrat iz kakršnegakoli vzroka uprla in ni hotela več dalje. Neznanci so jo tedaj s silo dvignili in nesli seboj. A zato še ni nič izgubljene, saj nama še ostanje moške stopinje, ki jima lahko slediva.

Prijatelja sta nadaljevala naporno zasledovanje. Morlon, ki je pozorno motril odtise čevljev, je nakrat zapazil, da se je razdalja med posameznimi stopinjami nenadoma zvečala.

— Hm, hm, je dejal razmišljujoč. To pomeni, da so se neznanci spustili v tek. Deklica se je gotovo branila in kričala na pomoč... Opazil si brez dvoma, da stopani ves čas po stopinjah neznancev in tako primerjam

razdaljo posameznih stopinj in dolžino korakov. Na tem mestu so postali koraki daljši, iz česar nujno sledi, da so neznanci jeli teči. Morali so se torej podvzati, kar pač ne da sklepati na čistost njihovih namenov. Tekli so za to, ker se je Hugeta upirala: konkluzija torej, da so devotko ugrabili in odvedli seboj proti njemu volji. A zakaj so jo ugrabili? V tem tiči problem.

— Hugeta je prava lepota.

— Meniš, da so jo zavoljo tega ugrabili? Lepa je res, prelepa celo za kmetiško dekle. In to mi je baš dalo misliti, da...

— Da?

— Pozneje o tem, dragi prijatelji, pozneje ti bom govoril o svojih slutnjah. Zdaj ni časa za govoricenje. Naprej!

Prijatelja sta dospela do brega ob vhodv jamo. Morlon je postal.

— Glej, je dejal in pokazal Noisyju na strmo skalo, ki se je vzpenjala iznad obrežja, sledov je sedaj konec, privedli so naju v morje.

— Kako jim bova poslej sledila? Zemlja že ohrani sledove stopinj, a voda?

— Evo, tu je količek, ki služi čolnarjem, da privežejo svoje barke. Ni-

Dnevne vesti.

Ljubljani, dne 6. oktobra 1926.

— **Odhod kralja in kraljice v Beograd.** »Politika« javlja, da zapustita kralj in kraljica v četrtek 7. oktobra Bled in se vrnejo direktno v Beograd.

— **Spomenik kralju Petru v Otočcu.** Po dolgih pretrgih in mučnih incidentih so Sokoli iz Otočca v nedeljo odkrili spomenik kralju Petru Osvoboditelju. Doprsni kip stoji na piramidi, kjer je stal do prevrata kip cesarja Franca Jožefa. Svečanega odkritja se je udeležil tudi kraljev zastopnik polkovnik Stamenković.

— **Odhod našega poslanika iz Prage.** V nedeljo 3. t. m. zvečer je odpotoval iz Prage v Varšavo dosedanji jugoslovanski poslanik Ljubomir Nešić. Na kolodvoru so se poslovili od njega številni prijatelji in vsi diplomatični zastopniki tujih držav. Osobne jugoslovenske poslanstva in generalnega konzulata je prišlo na kolodvor korporativno. V imenu češkoslovaškega zunanjega ministrstva so se poslovili od našega poslanika polnomočni minister dr. Girs, min. svetnik Rejholet in šef kabineta dr. Skalický. Slovo je bilo zelo prično. Bilo je dokaz, kako priljubljen je bil naš poslanik v praški javnosti. Njegov odhod pomeni težak udarec za jugoslovansko kolonijo v Pragi, ki je imela v osebi g. Nešića vedno zanesljivo oporo.

— **Trboveljska za poplavljenec.** Trboveljska premogokopna družba je nakazala ljubljanskemu oblastnemu odboru Rdečega križa znesek 80.000 Din v korist poplavljenec. Družbino vodstvo je s tem pokazalo svoje veliko sočustvanje z nesrečnimi žrtvami elementarnih katastrof in globoko umevanje domorodnih dolžnosti. Žalibog so ostale naše gospodarske korporacije pokazale, da so šle vse grozne novice preteklega tedna mimo njih gluhih ušes in zaprtih src. Trboveljska premogokopna družba naj služi vsem za vzgled, — zakrknjeni naj si pa zapomnijo, da še ni vseh dni konec.

— **Ponovno odkrivanje don Bulića.** O priliki 80letnice znanega jugoslovenskega arheologa dona Bulića je poslal kralj slavljencu brzojavno čestitko, v kateri mu ob enem sporoča, da ga odlikuje z redom sv. Save I. stopnje.

— **Slovenec — odvratnik v Pragi.** Pred meseci je otvoril v Pragi odvratniško pisarno naš rojak J. U. dr. Jiri Korent, znan kot izredno simpatičen in agilen mož ter velik prijatelj Čehov. G. dr. Korentu želimo v novi domovini obilo uspeha. Naslov njegove odvratniške pisarne je: Praha XII., Vinohrady, U divadla č. 6.

— **Davek za poplavljenec in kinopodjetja.** Kakor znano, je vlada o priliki katastrofalnih poplav v Vojvodini uvedla na kinopostopnice poseben davek, kar je izzvalo pri podjetnikih veliko ogorčenje. Po dolgotrajnih pogajanjih je prišlo sedaj do sporazuma v tem zvezi, da bodo vsa kino-podjetja v času od 1. oktobra do 1. julija p. l. prirejala mesečno 3 do 4 predstave, po il izkupiček je namenjen fondu za podporo poplavljenec.

— **Poštne takse bodo povišane samo za mesec dni.** Ministrstvo pošte in brzojava je na podlagi pooblastila ministrskega sveta sklenilo zvišati poštne takse za dobo treh mesecev. Dohodki od zvišanih takse se bodo porabili za poplavljenec. Ker pa se je pozneje izkazalo, da škoda v poplavljenih krajih ni tako velika, kakor se je prvotno mislilo, je ministrstvo pošte odredilo, da se ta rok skrajša, in sicer od 1. do 30. novembra.

— **Znižanje takse za poštne pakete.** Minister pošte in brzojava je odredil, da se s 1. novembra znižajo takse na poštne pakete. Znižanje bo znašalo povprečno 20 odstotkov. Glede na stabilizacijo dinarja se bo pri pošiljanju paketov v inozemstvo računalo kot ekvivalent za en zlati dinar 12 papirnatih dinarjev.

— **Dopolnilni učiteljski izpiti.** Koncem septembra so se vršili v Beogradu dopolnilni učiteljski izpiti, h katerim se je prijavilo 252 kandidatov, od teh 120 Rusov in 65 žensk. Izpit je napravilo 140 kandidatov.

— **Protest jugoslovenskih veterinarjev.** Na zadnji seji uprave jugoslovenskega veterinarskega združenja je bila sprejeta resolucija, v kateri veterinarji zahtevajo, naj ostane veterinarski oddelek v poljedelskem ministrstvu tudi v bodoče samostojen in naj se mu ne jemlje personalni odsek. Na predlog finančnega ministra naj bi se veterinarski oddelek združil z živinskim.

— **Polovična vožnja za poljedelsko razstavo v Mariboru.** Prometni minister je dovolil polovično vožnjo vsem obiskovalcem poljedelske razstave, ki bo otvorjena v soboto in v nedeljo 9. in 10. oktobra v Mariboru. Polovična vožnja velja od 7. do 12. oktobra.

— **Obmejni promet za živino.** »Uradni list« objavlja besedilo pogodbe, ki je bila sklenjena med Jugoslavijo in Avstrijo 5. septembra 1925. Pogodba ureja promet živine med obema državama.

— **Kongres jugoslovenskih zionistov** se vrši v dneh 17., 18. in 19. oktobra v Zagrebu. Kongresa se udeležijo tudi član eksekutivne svetovne zionistične organizacije v Londonu, šef oddelka za propagando in organizatorična uprava, Feliks Rosenbluth. O priliki kongresa se vrše tudi razne prireditve. Prometno ministrstvo je dovolilo udeležencem tega kongresa polovično vožnjo.

— **Disciplinarna sodišča za učitelje.** Izvršni odbor UJU je na eni svojih zadnjih sej razpravljal o disciplinarnih sodiščih za učitelje. UJU bo podvzelo pri prosvetnem ministrstvu potrebne korake, da se čim prej izvedejo določbe o teh sodiščih. Po mnenju odbora so za učiteljevo kompetentna v prvi instanci disciplinarna sodišča pri velikem županu, v drugi in zadnji instanci pa pri prometnem ministrstvu, ne pa kakor se je do sedaj prakticiralo, kazensko-pravni odsek prosvetnega ministrstva.

— **Kongres jugoslovenskega lovskega Saveza.** Minulo nedeljo se je vršil v Splitu kongres jugoslovenskega lovskega Saveza,

kateri so se udeležili zastopniki vseh lovskih društev v državi. Najštevilnejše so bila zastopana mesta Beograd, Zagreb, Ljubljana, Novi Sad, Sarajevo in razna daljinska mesta. V nedeljo jutraj se je vršil na Marjanu velik lov, opoldne pa je bil prirejen udeležencem na čast banket. Kongres je razpravljal o raznih važnih lovskih vprašanjih, o izenačenju lovskih zakonov ter o drugih aktualnih zadevah. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika bivši finančni minister dr. M. Stojadinović, za podpredsednika dr. Zoričič in za tajnika g. Koprivnik.

— **Pomanjkanje vagonov za drva.** V vseh železniških direkcijah vlada veliko pomanjkanje vagonov za drva. Prizadeti izvozniki so zahtevali od prometnega ministrstva, naj se energično zavzame za to, da dobe za jesensko sezono trgovci z drvmi in kurivom na razpolago dovolj vagonov, ker bi bila ta panoga našega izvoza občutno oškodovana.

— **Koliko je Slovencev na Koroskem?** Pod tem naslovom je jugoslovenska Matice izdala knjižico, ki je napravljen v vseh ljubljanskih knjigarnah in pri jugoslovanski Matici v Ljubljani, Selenburgova ulica 7-II. Cena D 7. Podrobnosti priobčimo jutri.

— **Opustitev prodajalne Državne zaloge šolskih knjig in učil.** Od prosvetnega ministrstva imenovani upravni odbor Državne zaloge šolskih knjig in učil se je na seji 4. t. m. konstituiral ter začel z reorganizacijo zaloge v smislu tozadevnega, od prosvetnega ministrstva izdanega pravilnika Državne zaloge šolskih knjig se bo pečala samo z zalaganjem šolskih knjig ter njih oddajo na debelo. V zvezi s tem je upravni odbor v tej seji sklenil, da opusti prodajalno v Ljubljani, Gradisce.

— **Se o nedeljskem potresu.** Profesor Belar nam piše: V popoldnevi poročila z dne 3. oktobra 1926 naj se pristavimo, da je ogušice tega svetovnega potresa bržčas v Tihem morju iskati tedaj v daljini kakih 13.000 km. V času bilježenja se je ravno bobenc pri seizmografu izmenjeval. Nimamo še do sedaj tu na observatoriju tako močnega, orjaškega zaznavanja iz tako velike daljave.

— **Med kolesi Orijent-ekspresa.** Orijent-ekspres je imel že drugič originalnega potnika, ki je hotel potovati brezplačno. Letošnje zimo se je vozil iz Pariza proti Carigradu med kolesi O. E. neki ruski emigrant, zdaj pa poročajo o nekem Bolgaru, ki so ga našli pod vagonom O. E. na mostu pri Udinu. Mož je hotel potovati iz Pariza v Sofijo. Ker ni imel denarja, je zlezel med kolesa in srečno dospel v Udino. Ko so ga potegnili iz skrinjalice, je bil ves prepaden, umazan in utrujen.

— **Tragične smrti je končal te dni upokojeni davčni uradnik Gorinšek iz Celja.** Moža so pogrešali že osem dni, sedaj pa so ga našli obešenega v gozdu pri Šmartnem v Rožni dolini.

— **Obvestilo.** Star sem 40 let, bil sem vedno pristaja SLS ter z današnjim dnem slovesno izjavljam, da izstopim iz stranke SLS ter ne bom nikdar pristopil več k nobeni stranki, pač pa bom čuval strogo ter nepristransko nadziral interese vseh državljanov, v kolikor ne bodo iste v dobrobit celokupnemu človečanstvu naše države Jugoslavije. — **Dragotin Korošec,** oblastveno preizkušeni zidarski mojster in stavebeni podjetnik. — **Gorenje štev. 7.** Rečica ob Paki. 905

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je prejela meseca septembra 1926 sledeče prispevke. I. Podružnice: Kranj Z. 811 Din, Petrovci 600 Din, Črnomelj Z. 500 Din, Celje m. 481 Din, Trbovlje Z. 200 Din, Rogaska Slatina 4520 Din, Ljubljana: mestna ženska, 55 Din, Šentpetarska Z. 70 dinarjev; skupaj 7237 Din. — II. Nabiralniki: Solsko vodstvo Izakovič 52.80 Din, dr. J. Hrašovc, Celje, 30 Din; skupaj Din 82.50. — III. Obrambni sklad: Ivan Ušlaker, Sevnica, 600 Din, Ciril Petrovec, Ljubljana, 100 Din, Matko Kante, Ljubljana, 100 Din; skupaj 800 Din. — IV. Razni prispevki: Marija Rupnikova, Kamnik, 100 Din; Anton in Drago Šiškar, Ljubljana, 16 Din; dr. I. Letnar, Ljubljana, 100 Din, J. Potočnik, Ljubljana, 25 Din; skupaj 241 Din. — Vsota vseh prispevkov 8360.50 Din.

Iz Ljubljane

— **Iz Nov komisar na magistratu.** Kakor nam poročajo iz Beograda, je minister notranjih zadev z ozirom na bližnje občinske volitve odredil, da se vodstvo mestnih poslov poveri nevtralni osebi kot komisarju. Na to mesto bo postavljen uradni velika županstva, in sicer, kakor čujemo, vl. svetnik Anton Mencinger. Novi komisar bo imel nalogo, da stori potrebne korake za provedbo občinskih volitev. Med tem bo vodil svoje posle s pomočjo posebnega sovetarja.

— **Iz Slavnostna matineja v kinu »Matica«.** Jutri, v četrtek, ob 11. popoldne se bo vršila v dvorani kina »Matica« slavnostna akademija, pri kateri se bo predvajal film »Češkoslovaška armada«. Film kaže tehnični napredek in moderno oborožitev vseh enic češkoslovaške armade in je torej ne le zanimiv, marveč tudi poučen. V močni, dobro organizirani in z najmodernejšimi tehni. sredstvi opremljeni armadi bratskega češkoslovaškega naroda imamo Jugoslaveni zanesljivo oporo, ki nam lahko vsak hip priskoči na pomoč. Zato je tem večjega pomena, da se vsaj približno seznamimo z organizacijo in oborožitvijo češkoslovaške armade. In baš to je namen filma »Češkoslovaška armada«, ki se bo predvajal v kinu »Matica«, ob četrta dalje. Opozarjamo našo javnost na ta film in upamo, da bo Ljubljana tudi znala ceniti vlogo, ki jo igra češkoslovaška armada posredno tudi v razvoju in napredku naše države.

— **Iz Plesni kroček »Tabore«** otvoril v nedeljo 10. t. m. ob 8. zvečer v dvorani Kazine svoje redne plesne vaje s sodelovanjem orkestra. Plesne vaje se bodo vršile redno vsako nedeljo ob 8. zvečer ter so namenjene za članstvo vseh ljubljanskih sokolskih društev in po njih vpeljane goste. Prijavo za plesne vaje sprejema Narodna knjigarna, Stritarjeva ulica št. 2 nasproti magistrata do sobote 9. t. m. do 5. popoldne na dan otvoritve pa pri blagajni. Prispevek običajen. — Odbor. 1921

— **Iz Koncert Glasbene Matice,** na katerem sodelujejo solisti Lovčević, Bettetto, Ilić in Rjavec, je vsled zaposlenosti g. Ilića v Beogradu preložen za kratke čas. Natančni datum javimo pravčasno.

— **Iz Slov. zdravniško društvo v Ljubljani** ima svoj izredni občni zbor dne 20. oktobra ob 20. uri v mali dvorani Zvezde. Dnevni red: 1. Določitev kandidatov za zdravniško zbornico. 2. Študentski. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Iz Plesno šolo otvoril Olepševalno društvo v Rožni dolini** v nedeljo dne 10. t. m. v salonu restavracije na Strelišču pod Rožnikom. Začetek ob 3. uri popoldne.

— **Iz Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani** bo imelo redno odborovo sejo v četrtek 7. oktobra ob 16. Udeležba obzornice dolžnost! 907-n

— **Iz Policijska kronika.** Tekom večeršnjega dne so prispele na policijo sledeče ovadbe: 1 radi nevarne grožnje, 1 radi nedostojnega vedenja, 1 radi poškodbe tuje lastnine, 1 radi izgreda, 2 radi pretepa, 3 radi prestopka paslega kontumaca, 1 radi telesne poškodbe, 6 radi prestopka cestnopolniškega reda.

— **Iz Splašen konj.** Na Emonski cesti se je v terek jutraj splašil konj posestnika Marije Šurik z Iga. Konj je z vozom vred zdrvel po Emonski cesti, zavil na Colzovo cesto, v Trubarjevo ulico, kjer se je voz zadel ob rob pločnika. Konja, ki je drvel dalje, so nato ustavili. Posestnika Šurikova je med divjo vožnjo padla z voza, a je k sreči ostala nepoškodovana. Voz je precej razbit.

— **Pri prehajanju, nahu, vnetju vra-tn, živčnih bolečinah,** trganju po udih ravnamo prav, ako s pol kupice prirodne grenčice »Franz - Josef« skrbimo za vsakdanje izpraznjenje črevesa. Po sodbi vseučiliških klinik se voda »Franz - Josef« odlikuje z zanesljivim učinkom ob prijetni porabi. 132

Iz Celja

— **c Tedenski izkaz mestne klavnice.** V tednu od 27. septembra do 3. oktobra se je zaklalo: 4 konje, 23 volov, 20 krav, 11 telet, 61 telet in 34 svinj. — Uvozilo se je: 307 kg govedine, 1230 kg telečine in 899 kg svinjine.

— **c Velik požar.** V ponedeljek okrog pol 20. ure zvečer je zaznal strel z Miklavževa hriba ogenj v daljnji celjski okolici. V smeri proti Sv. Martinu v Rožni dolini je bilo opaziti velik odsev. Nastal je požar v graščini Prešnik pri Šmartnem, katere lastnik je graščak g. Amsch. Zgorelo je celo gospodarsko poslopje, v katerem so bili združeni pod eno streho velik kozolec, hlevi ter ostali deli, služeci gospodarskim svrham. Na kraj požara so prihiteli požarne brambe iz raznih krajev. Poslopja rešiti ni bilo mogoče in je razun zidovja vse zgorelo, posrečilo pa se je divjajoči ogenj lokalizirati, da se ni razširil na poslopja sosedov, ki so skoraj vsa krita s slamo. Kako je nastal požar, še ni znano. Škoda je velika in deloma krita z zavarovalnico.

— **c Neutemeljene govorice.** Po mestu so se raznesle govorice, da so te dni v nekem gozdu pri Šmartnem našli obešenega izginulega davčnega upravitelja v pokoju Zvonimira Gorinška. Drugi zopet govorijo, da so ga našli utopljenega v nekem potoku blizu Šmartna. Kakor smo se informirali, ni res ne eno, ne drugo, temveč je res, da za izginulim še niso našli nikake sledi.

— **c Ljudsko vseučilišče.** V ponedeljek zvečer se je v risalnici deške meštanske šole vršil občni zbor Ljudskega vseučilišča. Udeležencem občnega zbora so društveni funkcionarji podali jedrnat poročilo o delovanju Ljudskega vseučilišča v minulnem letu. Delovanje društva je bilo, kakor razvidno iz podanih poročil, plodonosno. Žal pa je opaziti, da za to važno kulturno institucijo pada zanimanje ravno v onih krogih, ki bi isti morali posvečati največ zanimanja. Želeli je, da bi v novem letu zrastle zanimanje za to važno društvo ter da bi bila predavanja posejana v obilnejšem številu, kakor v minulnem letu. Pri volitvah je bil izvoljen novi odbor s predsednikom vladnim svetnikom g. Lihemom na čelu. Novi odbor daje popolno garancijo, da bo društvo tudi v bodočem šolskem letu krepko delovalo.

Iz Maribora

— **c Kostanjari na mariborskih ulicah.** Te dni so se pojavili na mariborskih ulicah prvi kostanjari. Prejšnje čase so navadno prodajali in na glas ponujali italijanske marone, po volji pa so se ljudje navadili ceniti domače kostanje. Mnogo železničarskih družin ima pri tem dober zaslužek. Poslužujoč se cene vožnje na železnici, hodijo v oddaljene okolice, kjer pokupijo kostanje, bodisi že nabrane ali pa pravico pobiranja v gozdih kompleksih in jih prinašajo v mesto, kjer imajo stalne odjemalce — kostanjare.

— **c Neurejene razmere na obrtno - nadaljevalni šoli.** Na obrtno - nadaljevalni šoli bi se imel pričeti pouk dne 5. oktobra. Ker pa še vedno ni rešeno vprašanje, kdo bo plačeval učne moči, je bil začetek pouka odgojen. Upamo, da bo zadeva kmalu pojasnjena in da pouk na tem važnem zavodu ne bo trpel.

— **c Glavni dobiček loterije »Doma ubogi«,** krasna enodružinska vila s štirimi velikimi sobami, kopališčem, vrtom in vsemi drugimi pritlikalnimi, bo kmalu pod streho. Zidarja dela ima znana trdka Accetto in

Olepša

Vas le

ELIDA
IDEAL-MILO

Čisto, blago in izredno parfimirano.

drug. Čim bo hišica gotova, se bo vršila že davno napovedana loterija. Kdor še nima srečke, naj si jo pravočasno nabavi. Dobe se v vseh trafikah.

— **c Razstava in sejem plemenske perutnine.** V soboto bo otvorjena v gostilni Birtič pri klavnicu razstava plemenske perutnine, združene s sejmom. Za razstavo vlada v krogih perutničarjev veliko zanimanje. Udeležbo je doslej prišlo 400 razstavljalcev, tako da bo razstava še mnogo obsejnejša kakor dosedanje. Ker je prometno ministrstvo dovolilo udeležencem polovično vožnjo na vseh železniških progah, je pričakovati številnega obiska. Razstava bo odprta samo dva dni in sicer v soboto in nedeljo dne 9. in 10. t. m.

— **c Sprememba pri borzi dela v Mariboru.** Vodstvo borze dela v Mariboru, ki jo sedaj upravlja skupno z delavsko zbornico mestna občina, je prevzel te dni novinar in znani socialni delavec g. Rudolf Golouh, ki se je nedavno preselil iz Ljubljane v Maribor. Dosedanji vodja borze dela v Mariboru g. Valentin Komavil prevzame vodstvo novoustanovljene borze dela v Celju. Mariborska borza dela je dobila v osebi g. Golouha resnega in agilnega vodjo, ki bo gotovo kos svoji nalogi.

Gospodarstvo

Intervencija Gremija trgovcev v Ljubljani

Gremij trgovcev v Ljubljani je z ozirom na občutno pomanjkanje vagonov v Sloveniji posredoval brzojavnim potom pri ministru saobračaja, generalni direkciji ter pri posameznih poslanskih klubih, da se čimprej nakaže Sloveniji čimveč odprtih vagonov za prevoz lesa in premoga. Ker so dosedanje intervencije ostale brezuspešne, je Gremij opozoril merodajne faktorje na nevarnost, ki grozi vsled pomanjkanja vagonov osobito lesni in premogovni industriji in jih zaprosil z ozirom na predstoječo izvozno sezono nujne odpomoci.

Upamo, da bodo merodajni činitelji uvideli resnost položaja in ukrenili vse potrebno, da se Sloveniji nakaže zadostno število vagonov, nasprotno se je bati, da nastane baš v največji sezoni izvoza popoln zastoj, kateri bi imel nedogledne posledice za izvoznike. Dolžnost poslancev je, da zastavijo vse sile, da se položaj v najkrajšem času izboljša ter reši naše gospodarske kroge preteče nevarnosti.

Sladkorni trg

Čvrsta tendenca je trajala do srede preteklega tedna, na kar se je pojavila tendenca neznatne pometve. Največ je pridobilo prompt blago in bližnji termini, ker so se začele rafinerije zalagati z blagom. Dnevni promet je znašal na newyorški borzi 58 — 77.000 ton in šele koncem tedna se je omejila na 44.000 ton. Ker so cene zadnji mesec znatno poskočile, se opaža na trgu opreznost. Verizništvo in solidna trgovina skušata zdaj ugnati bodoči razvoj cen ter usmeriti po njem svoje kupčije. Cene na newyorškem trgu so se razvijale pretekli teden kakor sledi: Kubansko prompt blago ocarinjeno je notiralo 27. septembra 455, 28. septembra 465 in 2. oktobra 465. Terminko za de-

cember 2.86, 2.90 in 2.87 — 2.88, za januar 2.88, 2.91 in 2.83, za april 2.80, 2.82 in 2.82, za maj 2.87, 2.90 in 2.89, za julij 2.95, 2.98 in 2.98, za september 3.03, 3.05 in 3.04.

Zelo dobro vpliva na trg dejstvo, da se kubanske zaloge zelo hitro likvidirajo. Dovo- v pri pristanišču je še neznan (zadnji ted- den 38.000 ton proti 55.000 lani), dočim je izvoz razmeroma velik (109.000 ton proti 103.000 lani) tako, da so se zaloge zmanjšale na 676.000 ton in so samo za spoznanje večje kot lani.

V Evropi se je statistika tudi spremenila tako, da bi cene sladkorja lahko poskočile, vendar pa ni pričakovati, da bi cene tako naglo skakale, kakor so prejšnje tedne. Dr. O. Licht je objavil svojo prvo cenitev, po kateri bo znašal letošnji prebitok sladkorne produkcije v Evropi 131.000 ton. V Nemčiji se obeta zelo dobra sladkorna letina. Pač pa so izgledi na Češkoslovaškem slabi. Tudi v Rusiji bo letos manjši pridelek kot lani. Za poedine države navaja Licht sledeče količine v tisočih ton: Nemčija letos 1800, lani 1595, CSR letos 1200, lani 1488, Avstrija letos 80, lani 78, Madžarska letos 185, lani 166, Francija letos 700, lani 747, Belgija letos 235, lani 332, Holandska letos 800, lani 807, Danska letos 150, lani 182, Švedska letos 90, lani 205, Poljska letos 600, lani 580, Italija letos 270, lani 182, Španija letos 800, lani 250, Rusija letos 1000, lani 1050, ostale države letos 440, lani 900, vsa Evropa skupaj letos 7340, lani 7471. Značen bo baje pri manjkaj sladkorne produkcije na Javi, ki bo znašala letos 1.972.000 ton, dočim je znašala lani 2.278.000 ton.

— **c Trgovinski odnosi med Češkoslovaško in Jugoslavijo.** Najvažnejše mesto v naši zunanji trgovini zavzema poleg Avstrije in Italije Češkoslovaška. Glasom statističnih podatkov je znašal naš uvoz iz Češkoslovaške leta 1922. 1.277.947.419 Din (t. j. 19.84% našega celokupnega uvoza), leta 1923. 1.537.580.361 Din (18.51%), leta 1924. 1.694.780.340 Din (20.07%), leta 1925. 1.558.946.101 Din (17.81%). V istem razdobju je znašal naš izvoz v Češkoslovaško in sicer leta 1922. 229.264.853 Din (18.11%), leta 1923. 629.115.397 Din (7.82%), leta 1924. 943.747.123 Din (9.89%) in l. 1925. 834 milijonov 339.063 Din (9.37%). Kakor je razvidno iz te statistike, je naš uvoz iz Češkoslovaške v zadnjih letih za polovico večji od izvoza.

— **c Dragoceni 10dinarski bankovci.** Nabavka 10dinarskih bankovcev v Ameriki je stala našo Narodno banko 70 milijonov dinarjev. Za to vsoto bi bila Narodna banka lahko kupila zemljišče, sezidala moderno poslopje in opremila najmodernejšo tiskarno, ki bi bila natisnila isto količino bankovcev. Toda pri nas je že navada, da poslujejo posebne komisije, ki rade potujejo v inozemstvo...

— **c Dunajska podružnica »Slavenske banke«.** Dunajsko trgovsko sodišče je po zaslišanju upnikov pristalo na 50% prisilno poravnavo dunajske podružnice »Slavenske banke«.

— **c Prve posledice jeklenega trasta.** »L' Usine«, strokovni list, poroča, da je novi jekleni trust sklenil povišati cene jekla od 5.05 na 5.15 funtov.

— **c Glavna letna skupščina zagrebške borze za blago in vrednote** se vrši dne 23. oktobra v borzni dvorani. Na dnevnem redu je tudi sprememba pravil.

To in ono

Razbojniki napadli drezino

V petek dopoldne so se odpeljali trije člani odbora za vzdrževanje proge z motorno drezino iz Zvolene proti Sahu na Češkoslovaškem. Hoteli so izplačati progovnim delavcem plače. Ko so se odpeljali s postaje Bilešovec-Sasa, so naenkrat opazili, da leži na progi kup kamenja. Zato je sofer drezino ustavil. Ko so pa hoteli uradniki stopiti z drezine in odmetati kamenje, so skočili z nasipa maskirani razbojniki in začeli streljati.

Inž. Hreblaya so zadeli štirje strelji, dva v desno nogo, dva pa v trebuh. Samo hladnokrvnost soferja Luptaka se je zahvaliti, da razbojniki niso dobili zaželjenega plena. Sofer je namreč z ostalima dvema uradnikoma odmetal kamenje tako, da je drezina lahko nadaljevala vožnjo. Z največjo brzino so se odpeljali do bližnje postaje, kjer so prijavitelj napad orožništvu. Potem so poklicali zdravnika, ki je za silo obvezal težko ranjenega inženirja, ki so ga odpeljali do postaje Sali, kjer je v bolnici kmalu podlegel ranam. Razbojnikom je dišal denar, ki so ga imeli železniški organi seboj. Orožništvo je poklicalo na pomoč vojaštvo in začelo iskati razbojnike v bližnjih gorah. Tri tolovaje so že v soboto aretirali.

Kostume za jesen

in zimo, damske plašče po meri izvršuje in dobavlja zanje najlepše blago Drago Schwab. Ljubljana.

Karijera premetenega pustolovca

V Lyonu je bil te dni prijatelj eden najbolj prebranih pustolovcev in sleparjev Francije, Georg Remes, katerega so vse kriminalne oblasti že več let zasledovale. Georg Remes, kačji človek, je bil mož tisočih obrazov. Menda ni poklica ali stanu, čigar vloge ne bi igral. Mož zelo spominja na znamenitega stotnika Köpenicka. Počeni od kolporterja do generalnega konzula, od trgovskega potnika do dvornega zdravnika perzijskega šaha, od odveta in pisatelja si je znal Remes ugledati pot skozi življenje. V svoji burni preteklosti je bil obsojen že na 102 leti ječe, zaslužil pa je pri svojih pustolovčinah nič manj nego 4 milijone frankov.

Po poklicu je bil Remes akrobat v nekem potujočem cirkusu. Svojo telesno gibčnost in prirojeno premetenost je izkoristil za razne pustolovščine. Tekom zadnjih dveh let so ga prijeli osemkrat, sedel je pa vedno jedva dva ali tri dni, nato pa je pobegnil. Za petami mu je bilo nebroj detektivov in končno so ga znova prijeli. Vprašanje pa je, koliko časa bo sedel.

Letos so ga prvič prijeli v Rouenu. V neki menjalnici ga je zalotil detektiv, ko je menjal tisoč frankov, a je tako spretno manipuliral, da si je obdržal bankovec in izmenjani denar. Remes je agentu med potju ušel, drugi dan pa je v istem mestu ponovil svojo manipulacijo v dveh trgovinah. Zalotili so ga znova. Predno pa so ugotovili njegovo identiteto, jim je že odnesel pete.

Predno je odšel iz Rouena, si je na zvit način prilastil elegantni luksuzni avtomobil nekega trgovca. Avtomobil

je nekaj dni kasneje v Aix-les-Bains, kjer se je pojavil kot častnik, trikrat prodal po 20.000 frankov. V letovišču je osušil več magnatov za 100.000 frankov in ko so mu postala tla prevoča, je izginil, popreje pa je v igralnici več gospodov oljčal za listnice.

Pri zaslišanju je navihane priznal, da ima v Parizu tri hiše in avto. Pod čigavim imenom so hiše vknjižene, ni hotel povedati. Sodniku je tudi pripomnil, da stavi ena proti tisoč, da bo sedel v zaporu največ osem dni.

Vodiška Johanca v ameriški izdaji

Tudi Amerika ni brez verskih fantatikov in zaslepljenega ljudstva, ki ne zna misliti z lastnimi možgani. Mnoge ameriške ženske zanašajo svoje kaprice tudi na versko polje. Bogate Američanke, ki imajo dovolj časa in denarja, da se lahko pečajo z raznimi budalostmi, rade ustanovljajo verske sekte in nastopajo po slabih prespanih nočeh s trditvami, da so videle v sanjah Boga. Kdor ni videl take komedije na lastne oči, bi ne verjel, kako imenitno znajo ekscentrične ženske igrati svojo apostolsko vlogo in koliko je celo v Ameriki tepcev, ki take ženske poslušajo.

Nedavno je nastopila v vlogi apostola neka Aimie Pheroon, znana evangelistka, ki je svoječasnno v Kaliforniji naenkrat izginila in dala proglasiti, da so jo v Meksiku vjeli brezverci. Toda ljudje, ki so poznali to žensko, so dobro vedeli, da je preživela »sveta« evangelistka svoje vjetništvo v neki koči v Kaliforniji, kjer jo je kratkočasil mlad filmski operater. Afera je prišla pred sodišče, kjer je nastal velik škandal, zakaj med filmskim operaterjem in Kristusovim naukom je precejšnja razlika. Rafinirana Američanka je hotela seveda igrati vlogo mučenice, toda ljudje so jo pravočasno razkrinkali in tako je morala iz objema filmskega operaterja naravnost v zapor.

Čudna halucinacija vdove

«Na vsakem koraku me preganja kruta usoda. Zaseduje me v obliki duha mojega pokojnega moža, ki je prisegel, da me bo na ta način kaznoval, ako se mu po smrti izneverim.» — Tako je tarnala te dni pred angleškim sodiščem vdova egiptovskega kneza Fahmi bega, ki je umrl nedavno tragične smrti v londonskem hotelu »Savoy«. Knežinja so obdolžili umora in bila je aretirana, toda kmalu so jo izpustili, ker sodišče ni imelo zadostnih dokazov njene krivde. Od tistega časa trdi, da jo preganja usoda. Mož ji je zapustil mnogo dragocenosti, ki jih pa zahtevajo njegovi bližnji sorodniki. Kmalu po moževi smrti je odpotovala lepa Fahma v Egipt kljub temu, da so jo smatrali moževi sorodniki moralno odgovorno za tragično kneževino smrt ter prisegli, da se osvetijo. Fahma trdi, da so ji bili ves čas bivanja v Kahiri za petami vohuni, ki jih je najela moževa rodbina.

Fahma je računala z bogato dedščino pravica do dedščine odvisna od potomcev. Treba je bilo torej dokazati, da je imela s knezom sina. In res je pokazala oblastem dete, o katerem so pa zlobni jeziki trdili, da ni sin umrlega princa, marveč da ga je Fahma podtaknila. Knežinja to sumničenje odločno zavrača. Po povratku iz Egipta je imela lepa vdova mnogo neprijetnosti

in zdaj trdi za žive in mrtve, da je postala žrtev usode. Ko sta se z možem prvič sprla, ji je knez rekel, da se bo njegov duh po smrti vračal na zemljo ter jo strašil noč in dan. In res je začela sirota kmalu po moževi smrti halucinirati. Zda, se je lotila spiritizma, da najde v njem uteho. Hodi od medija do medija in prosi, naj ji pomaga gajo priklicati moževega duha. Prisostvovala je že neštetim spiritističnim seancam, pri katerih so klicali kneževinega duha, ki se je sicer oglašil, toda točne odgovora na Fahmina vprašanja ni hotel dati. In zdaj je sirota trdno prepričana, da jo bo možev duh preganjal do smrti.

Eksplodizija v steklarni

V steklarni Engel in dr. v Bilini je nastala v soboto popoldne velika eksplozija, pri kateri je bilo ranjenih 20 oseb. V soboto popoldne so čistili delavci kot običajno gazometre v tovarni, kjer izdelujejo steklo za posodo. Pri tem je nastala eksplozija, ki je imela strašne posledice. Zračni pritisk je bil tako močan, da so popadali vsi delavci na tla. Gazometri so se razleteli na drobne kosce in kmalu je nastal v tovarni požar, ki se je razširil tudi na oddelek za izdelovanje katrana.

O nesreči so bili takoj obveščeni gasilci, ki so požar kmalu lokalizirali in pogasili. Ranjenih je bilo 20 delavcev, med njimi dva tako težko, da se borita s smrtjo. Gmota škoda je zelo velika, vendar pa tovarna ni ustavila obrata. Sodna komisija je skušala ugotoviti vzrok eksplozije, kar se ji pa ni posrečilo.

načelne, najtrpežnejše, zato najcenejše

Svojo ljubico je umoril

Orožniška postaja v Kral. Chlumci na Češkoslovaškem je bila 28. septembra obveščena, da leži na polju truplo neznanega mladenke. Orožniki so takoj poklicali zdravnika in odšli na polje, kjer so res našli okrvavljeno truplo. Zdravnik je ugotovil, da je bila dekle umorjena. Na glavi in na prsih je imela več globokih ran. V bližini trupa so našli žepni nož, s katerim je morilec zabodel svojo žrtev. Preiskava je dosegla, da gre za 18letno služkinjo Petriganovo, ki je služila zadnje čase pri nekem trgovcu.

Sum je padel na pastirja Šimona, ki je imel s Petriganovo že del časa ljubavno razmerje. Prvotno je služil Šimon pri njenem očetu, ki ga je pa kmalu spodil, ker je lazil za hčerko in materjo. Usodnega dne so videli Šimona v družbi njegove ljubice. Šla sta na polje, od koder se Petriganova ni več vrnila. Priče so tudi izpovedale, da je Šimon opetovano grozil svoji ljubici, da jo ubije. Zato so ga začeli orožniki iskati. Še predno so ga aretirali, se je sam javil bližnji orožniški postaji, kjer je brez ovinkov priznal svoj zločin. Izjavil je, da je na izprehodu vprašal Petriganovo, je-li bi se z njim poročila,

na kar mu je dekle odgovorila, da bi ga vzela, toda roditelji ji ne dovolijo. Po tem odgovoru je planil na njo, j. podrl na tla in začel neumljeno pretepati. Ker je sirota klicala na pomoč in ker so se bližali sosedje, je potegnil fant nož in jo zabodel. Svojega zločina ne obžaluje, češ da ga Petriganova mamlala in zato jo je umoril.

Požrtvovalna Francozinja

«Sunday Express» poroča iz Pariza, da se hoče v Ameriki živeča znamenita francoska igralka Ana Codersova na pet let odreči klubokom in svilenim nogavicam, da bi prispevala a temi prihranki v fond za sanacijo francoskega franka. Ta vest je vzbudila v Parizu splošno odobravanje in navdušenje. Neki pisatelj predlaga, naj slede njenemu vzgledu tudi druge Francozinje in naj žrtvujejo narodnemu fondu za sanacijo franka dragulje, barvila, puder in razne druge toaletne potrebščine.

Znana feministka madame Laparcerie pa ni zadovoljna s požrtvovalnostjo igralka, češ da je njen na vide. plemeniti čin v bistvu samo lov za senzacija. Ne vem, pravi madame Laparcerie, je-li v Franciji sploh kaka ženska, ki bi žrtvovala svojo zunanost samo zato, da reši frank. Raje pojdemo z lopatami in krampi in rove, kakor pa da bi žrtvovala svoje kluboke, svilene nogavice, barvila in puder. Francozinja je sicer junakinja, vendar pa njeno junastvo ne gre tako daleč, da bi žrtvovala domovini najdražje, kar ima.

Mickiewiczzev spomenik v Parizu

Poljska kolonija v Parizu se pripravlja na odkritje spomenika Adamu Mickiewiczu. Veliki poljski pesnik je bil med številnimi emigranti, ki so živeli po izjalovljeni revoluciji l. 1863 v Parizu. Pariska občina je dovolila Poljakom postaviti Mickiewiczzev spomenik, ki ga je izdelal francoski kipar Bourdelle. S pripravi Poljaki niso imeli posebnih pravic, pač pa je težko najti primeren prostor. Prvotno so hoteli postaviti spomenik na trgu Edmonda Rostanda v latinskem okraju. S tem so se strinjali Poljaki in avtor. Toda Bourdelle je izklesal spomenik v takem stilu, da ga na omenjeni trg ne morejo postaviti. Kip je namreč ogromen, trg pa majhen.

Naposled so se odločili za trg Alma. Pa tudi tu Poljaki niso imeli sreče. Bourdelle je namreč poklonil Parizu svoj kip

Francija, ki je stal lani ob vhodu na razstavo dekorativnih umetnosti. In ta kip je postavila pariska občina na trgu Alma tako, da za Mickiewicza ni več prostora. Zda iščejo Poljaki primeren prostor, kjer bi lahko postavili spomenik svojega buditelja. Občina jim je ponudila tako zvan univerzitetni prostor za parkom Monsouris. S tem pa zopet Poljaki niso zadovoljni, ker je preveč oddaljen od centra. In tako se še danes ne ve, kje bo stal Mickiewiczzev spomenik.

Elegantne zločinke

Življenje v velemedstih je radi rapidnega naraščanja zločinov vseh vrst zelo težko. Zločinska svajost se je doslej rekrutirala v celotni Evropi, toda v velemedstih so se sedaj pojavile tudi ženske zločinke, ki glede svoje drznosti in metod še prekašajo moške. Baš pretekli teden smo poročali o drznih banditkah, ki se pojavljajo v New Yorku, londonski listi pa javljajo o elegantnih, vozečih se zločinkah, ki strahujejo britanske prestolice.

Zločinske aristokratke se prav nič ne razlikujejo od elegantnih dam, sminkajo in pudrajo se ter so stalni gostje v elegantnih damskih salonih in lokalih za lepotičenje, kjer se običajno zbira samo ženski svet. Elegantnim zločinkam je tu posel zelo olajšan, zakaj detetivi pač nimajo pristopa v damske salone. Zločinka ima tu ugodno priliko, da se s pogovori drugih dam seznani z njihovimi domačimi razmerami. Ko dobi potrebne informacije, gre na delo. Če je spretna, lahko pride tudi v salone na svoj račun, kajti dame pri umivanju običajno odlože prstane in druge dragocenosti. Takim prefriganim zločinkam bi bili kos samo elegantni ženski detetivi in v Londonu se zadnji čas resno bavijo z mislijo, da ustanove ženski detektivski zbor, čigar naloga bo nadzorovanje elegantnih banditk.

× **Odpor proti sistemu zakona z enim otrokom na Madžarskem.** V madžarskih pokrajnah Transdanubije se že par let sem uveljavlja bračni sistem z enim otrokom. Ker se je to le preveč razpaslo, so se dvignili juristi komiteta Tolna proti tej razvadi ter zahtevajo izpremembo zapuščinskega zakona za brake z enim otrokom. Otrki takih staršev naj bi dobili le eno tretjino premoženja, ki mu ga zapustita oče, mati ali kdo drugi izmed sorodnikov, ostali dve tretjini bi pripadli državi. S to uredbo hočejo Madžari prisiliti svoje imovitejše sloje, da se odovedo sistemu enega otroka, ki je že na Francoskem povzročil težko krizo naraščanja prebivalstva, odnosno depopulacijo dežele.

NAPETOST! ENOSTVENO!

NICEVO.

PODMORNICA MI TONE.

VELIN-RUSKO-FRANCOSKI FILM.

ELITNI KINO MATICA — najuglednejše kino v Ljubljani.

Sredina mesta — telefon 124.

Velikanski uspeh pri včerajšnjem premijeru! je dosegel prekrasni: ruskofranc. veliki film junaštva in ljubezni

: Ničevo : IČEVO

Kolosalna režija. — Do skrajnosti napeta vsebina. — Lepi igralci. — Elegantno, Razkošno. — Napeto. — Velez-nimvo. Sovjetski špijon Saratov in lepa Rusinja Sonja. — Boj podmornice z skrivnostno ladjo polno orožja in municije. — Podmornica Atlantida in življenje v njej na morskem dnu.

Izven programi:

Revija namovejših plesov — Revija lepših žetj Posnevo v največjem evropskem varjetju, v svetovnoznanim londonskem Piccadilly-u.

Preskrbite si pravočasno vstopnice, ker je interes za ta veličim ogromen.

Predstava točno ob 4., pol 6., pol 8 in 9 ur.

UNDERWOOD pisalni stroj je dosegel svetovni sloves. Nad 2.000.000 strojev v prometu in rabi

Zastopstvo: **Lud. Baraga** LJUBLJANA Se'enburgova ulica 6

Najboljše kolesa

GRITZNER

šivalni stroji

za obrt, dom in industrijo **JOSIP PETELINC, Ljubljana** Pouk šivanja in umetnega vezanja brezplačen

Najnižje cene! Tudi a. obroke.

Stanovanje

stirih ali vsaj reh sob, sobe za služkinjo, kuhinje, kopalnice in pritlikin v centru Ljubljane, v stari ali novi hiši, se išče za takoj ali pozneje. — Cena ne igra vloge seveda ne pretirano. Ponudbe z navedbo cene, opis stanovanja in natančnim naslovom pod oznako »Snaznost/2951« na upravo Slov. Naroda.

Poverjeni prodajalec srečk državne razredne loterije

Drag. R. Kolaković BEOGRAD

prodaja na veliko in malo. Najbolje urejena poslovnica te vrste. Daje najugodnejše pogoje za prodajo srečk. Službeni načrt z navodilom pošiljem vsakemu brezplačno. 142-T

Modeli

ravnokar došli v modnem salonu Stuchly-Maške Ljubljana. Zidovska ulica. 144/T

Stare kovine

vseh vrst plača najbolj Strzalkovsky. Za greb. Meduličeva ul. 20

Vajenca za čevljarstvo obrt

sprejme Matej Oblak, Vič pri Ljubljani. 2874

Hišo ali vilo

v mestu ali na periferiji mesta kupim — Ponudbe z navedbo cene pod »Hiša/2871« na upravo »Slov. Narod«. 2832

Zadružna hranilnica

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta štev. 19

se priporoča kot popolnoma varen in siguran zavod

za nalaganje denarja

po najugodnejši obresti: meri, bod. za vlogi na hranilne knjižice, kakor tudi vloge na tekočem računu. — Zunanji strankam dostavljajo se na željo poštne položnice v svrhu brezplačnega nakazila. — Nadaljnje eventuelne informacije točno in poštne prost.

Zahvala.

Za izkazano sočutje povodom prerane izgube najine ljub, drage mamice, gospe

Ivane Bayr

vdove posojil. ravnatelj in posestnice

izrekava tem potom najino najtoplejšo zahvalo.

Zahvaljujeva se istotako gg. zastopnikom finančne uprave in vsem, ki so spremili drago pokojnico na njeni zadnji poti.

V Ljubljani, dne 6. oktobra 1926.

Žalujoča Egon in Lea Bayr

STAMPILJE

počete

gravirno, etikete

SITAR & SVETEK

LJUBLJANA

St. Petra cesta 10.

Lep črn klavir

(Stutzflügel) dobro ohranjen — naprodaj. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 2868

Din 5000 posojila

išče zasebni uradnik; plača dobre obresti. Garancija sigurna. Vrača 1000 Din mesečno. — Ponudbe pod »Sigurnost/2870« na upravo »Slov. Narod«. 2869

Zastopnike

proti mesečni nagradi 1500 frankov iščemo za takoj. Najsigurnejše komisije. — Societa »Lirpina« a Montecarlo (Italia). 2869

Otroka

vzajem na rejo; plačuje se mesečno. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 2873

Popravila klubukov

vseh vrst sprejema in takoj izvrši. Stuchly-Maške, Ljubljana. 145/T

Invalid

ubog brez staršev — išče službo slugi ali nočnega čuvaja. — Ponudbe pod »Pošten/2860« na upravo »Slov. Narod«.

Dijakinjo

sprejemam na stanovanje in hrano. Električna razsvetljava. Klavir na razpolago. — Ponudbe pod »Dijakinja/2872« na upravo »Slov. Narod«.